

УДК 811.161.2'373.46:398.8:782/785
ID ORCID 0000-0001-8651-1562

Фурдичко А.

Київський національний
університет культури і мистецтв

МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОРИЙ КОНТЕНТ І ФОЛЬКЛОРИЗМ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Фурдичко А. Музичний фольклорний контент і фольклоризм у мережі Інтернет. У фокусі даного дослідження — особливості функціонування, зовнішні та внутрішні чинники, які прямо чи опосередковано впливають на зміст фольклорного контенту, особливості його подання на сторінках інтернет-ресурсів, що віддзеркалюють ставлення до феномена фольклоризму на сучасному етапі суспільного дискурсу. Мета дослідження полягає у з'ясуванні наявності, якісної та кількісної складової частини фольклорного контенту на музичних порталах, сайтах, у блогах, інтернет-сховищах та на офіційних веб-сайтах сучасних музичних фольклорних колективів, сучасних музичних гуртів та сольних виконавців, урядових та комерційних інтернет-сторінках, присвячених українській музичній культурі, що надають безкоштовний і вільний хостинг для визначеного контенту. Методи дослідження: аналітичний та зіставний з використанням контекстуального, описового та математичного методів. Також у ході дослідження системно застосована історико-культурна парадигма вивчення загальних тенденцій функціонування музичного фольклорного контенту та фольклоризму засобами комп'ютерної обробки інформації. Висновки. Фольклоризм як складник української музичної культури сьогодні в середньому займає 17–25 % загального музичного контенту українських інтернет-ресурсів. Однак низький відсоток фольклорних матеріалів на музичних веб-сторінках частково компенсується популярністю і активним коментуванням та скачуванням контенту щодо етномузичних фольклорних фестивалів.

Ключові слова: фольклорний контент, фольклоризм в Інтернеті, культурологічний веб-сайт, українські фольклорні музичні портали, завантаження народних пісень.

Фурдичко А. Музыкальный фольклорный контент и фольклоризм в сети Интернет. В фокусе данного исследования — особенности функционирования, внешние и внутренние факторы, которые

прямо или косвенно влияют на содержание фольклорного контента, особенности его представления на страницах интернет-ресурсов, отражают отношение к феномену фольклористики на современном этапе общественного дискурса. Цель исследования заключается в выяснении наличия, качественной и количественной составляющей части фольклорного контента на музыкальных порталах, сайтах, в блогах, интернет-хранилищах и на официальных сайтах современных музыкальных фольклорных коллективов, современных музыкальных групп и сольных исполнителей, правительственных и коммерческих интернет-страницах, посвященных украинской музыкальной культуре, предоставляющих бесплатный и свободный хостинг для определенного контента. Методы исследования: аналитический и сравнительный с использованием контекстуального, описательного и математического методов. Также в ходе исследования системно применена историко-культурная парадигма изучения общих тенденций функционирования музыкального фольклорного контента и фольклористики средствами компьютерной обработки информации. Выводы. Фольклоризм как составляющая украинской музыкальной культуры наших дней в среднем занимает 17–25 % общего музыкального контента украинских интернет-ресурсов. Однако низкий процент фольклорных материалов на музыкальных веб-страницах частично компенсируется популярностью и активным комментированием, скачиванием контента об этномузыкальных фольклорных фестивалях.

Ключевые слова: фольклорный контент, фольклоризм в Интернете, культурологический сайт, украинские фольклорные музыкальные порталы, загрузка песен.

Furdychko A. Musical folk content and folklorism on the Internet.

Background. For centuries, Ukrainian folk music played a significant role in the self-denigration of Ukrainians. Today, it is still the basis of Ukrainian music art around the world. After all, in the modern times, it could be fully utilized the huge potential of the primary sources of Ukrainian culture – the musical folklore in our overloaded information society in the system of aesthetic young people education. On the Internet, folk-music tradition of Ukrainians occupies an appropriate niche, which, unfortunately, is still beyond the attention of researchers. Objectives. To find out such important issues as: the state of interest of Internet users in Ukrainian folk music content, there competitiveness in the context of Ukrainian and foreign musical discourses, thematic and socio-cultural fields of folklore consumption and the total quantity of the folklore materials content among other musical content sources appears to be the goal of this study. Methods. The methodology of the research is based on analytical and comparative approaches using contextual, descriptive and mathematical methods. It is also based on the general systemic and historical-cultural paradigm of studying the general tendencies of the functioning of musical folklore content and folklorism, on their stylistic analysis. Results of the research. In the proposed study is conducted a contextual analysis of folklore content and folklorism

Рецензент статті: Курочкін О. В., доктор історичних наук, професор, Київський національний університет культури і мистецтв

Стаття надійшла до редакції 04.12.2017

on the Internet, on musical portals, in blogs, on official contemporary Ukrainian performers sites, in electronic musical recording libraries (audio and lyrics of songs), on the largest fan-sites, which are dedicated to the song creativity of Ukraine and instrumental folk music, government portals covering folk and ethno-music festivals were used by more than fifty most authoritative among users of the network. Internet electronic sources (with a daily review no less than 1000 per day), the 3 largest music libraries are in Ukrainian foreign severaltens hosting and e-catalogs of recorded music libraries, that contain content or instrumental folk song specifics. By the method of V. Kulikov, the three most effective queries and their quantitative indices were compared on the three largest units of anonymous ftp-servers, which are determined experimentally. The results were tested to the remarkable popularity of Ukrainian folk instrumental music in foreign musical space. This conclusion can be made, because the number of high-quality results in search pannels Yahoo and Google search on instrumental Ukrainian folk music exceeds by 10–12 % on the quantitative indicators Ukrainian and Russian searchers such as META and Yandex. The percentage of Ukrainian folk music on non-governmental music portals does not exceed 12–15 % on average, although it is even the same on special Internet resources such as “Our texts” and “Ukr-folk”, it takes nearly 80 %, and the number of downloads of records or audio files corresponds to the percentage of resources. An important component of folk Internet-content is the informational and musical coverage of ethno-festivals. About fifty musical-ethnographic thematic festivals take place throughout the year in Ukraine. About each of the festivals comes from a dozen (up to 50) messages, posters, photo reports on musical portals, videos on Google’s Youtube.com resource, in electronic versions of local newspapers, but most often on special official web sites of festival organizers. The most significant preponderance of folk content related to ethno-music festivals. All this proves that Ukrainian music of all styles rooted in the folklore basis. At the same time, government portals often artificially create the visibility of the popularity of folk music and songs in society. **Conclusions.** As a conclusion, it could be summarized, that the activity of folklorism runs to be a component of the eclectic musical culture of the nowadays. However, it remains still now the activities partial and inappropriate implementation of the folk groups, chors, folk singers and folklorisms in the rock bands work on the free musical and informational sites on the Internet. It refers naturally to the actual situation in the modern society. In our opinion, the low percentage of folk audio materials on the music portals is partially offset by the popularity and active commenting and content on folklore festivals downloading.

Keywords: folk content, folklorism on the Internet, cultural web-site, Ukrainian folk music portals, folk songs downloading.

Постановка питання. Український музичний фольклор протягом століть відігравав значну роль у самоідентифікації українства. У наші дні він залишається візитівкою українського мистецтва у світі. Адже в сучасному, переважаному

інформацією суспільстві, в системі естетичного виховання молоді може бути ефективно використаний величезний потенціал першоджерел української культури — музичний фольклор. У мережі Інтернет народнопісенна традиція українців займає відповідну нішу, яка, на жаль, донині залишається поза увагою дослідників. Окрім того, існують певні зовнішні та внутрішні чинники, які прямо чи опосередковано впливають на зміст фольклорного контенту, особливості його подання на сторінках інтернет-ресурсів, що, своєю чергою, визначає його популярність серед відвідувачів електронних ресурсів, відбивається на коментарях, які віддзеркалюють їх емоційну та інтелектуальну позицію, ставлення до феномена фольклоризму.

З’ясування таких важливих питань, як: от: стан зацікавлення користувачів Інтернету українським музичним фольклорним контентом, конкурентоспроможність його на тлі українського та зарубіжного музичного дискурсу, тематичні та соціокультурні сфери вжитку фольклоризму, обсяг матеріалів фольклорного змісту серед інших музичних контентових джерел, постає **метою** даного дослідження. **Актуальність студій** зумовлена значною популярністю електронних ресурсів у молодіжній аудиторії, а також наявністю матеріалу для аналізу з властивою для інтернет-простору швидкістю реагування на суспільні настрої, соціальні тенденції, величезну інформаційну наснаженість та мінливість.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика місця і ролі фольклору в сучасних умовах розглянута в роботах С. Грици, К. Коленко, А. Іваницького та ін. Матеріал, присвячений фольклористичним тенденціям в академічному мистецтві, можна знайти у працях Л. Христіансен, О. Бенч-Шокало, Н. Пиж’янової, Ю. Карчової. Аналітичний матеріал щодо тенденцій побутування музичного фольклору в сучасному суспільстві містять академічні праці М. Гордійчук, М. Дмитренко, М. Русин та ін. В Україні питанням пошуку інформації в Інтернеті та способами правильної оцінки одержаних результатів займається В. Куліков — кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України ХНУ імені В. Н. Каразіна. Його праці «Пошук в мережі Інтернет», «Пошук історичної інформації в Інтернеті», окрім цінних порад щодо наукового пошуку за допомогою різних пошуковців, містять спеціальні методики та способи оцінки одержаних даних та їх верифікації. Однак спеціального дослідження функціонування музичного фольклоризму на сучасному етапі у мережі Інтернет досі не було здійснено, чим зумовлена **новизна** дослідження.

Таблиця 1

Назва пошуковця	Результат «український музичний фольк»	Результат «українська інструментальна народна музика»	Результат «українська народна пісня»
Google-search	50 900 000	77 500 000	75 200 000
Light Storage	11 200	10 000	17 899
Yahoo	45 400 000	21 300 000	15 400 000
Загалом (станом на листопад 2017)	96 311 200	98 810 000	90 617 899

Методологія дослідження базується на аналітичному та зіставному підходах із використанням контекстуального, описового та математичного методів. Вона також ґрунтується на загальнонауковій системній та історико-культурній парадигмі вивчення загальних тенденцій функціонування музичного фольклорного контенту та фольклоризму, на їх стильовому аналізі.

Виклад основного матеріалу дослідження.

В інформаційному просторі сучасного суспільства найбільш динамічним, зручним, доступним і багатоконпонентним засобом накопичення, трансферування та верифікації даних будь-якого формату, змісту та функціонального призначення стала мережа Інтернет. Фольклорний контент і фольклоризм як вияв народнопісенного базису музичної культури України не може бути винятком.

Тому слід насамперед окреслити приблизні параметри функціонування згаданого контенту в мережі Інтернет загалом та у музичній сфері зокрема. Саме тріадна система роботи з пошуковцями В. Кулікова дозволяє практично застосовувати одержані дані, адже їх достовірність за результатами авторського дослідження перевищує 70 % [9, с. 15–57]. Отже, візьмо для порівняння кількість ресурсів, що відповідають пошуковим тегам «український музичний фольк-», «українська інструментальна народна музика», «українська народна пісня» у трьох найбільших пошуковцях, що використовуються на території України: Google-search, Light Storage, Yahoo. Light Storage [19] — пошуковий двигун, на якому працює пошукова система LookForMp3.net. Двигун індексує сторінки Інтернет у пошуках музичних файлів формату mp3 та заносить цю інформацію до своєї бази даних. Зараз у базі Light Storage налічується більше одного мільйона записів, що дозволяє виконувати пошук багатьох виконавців та гуртів. Системі відомі як зарубіжні, так і українські виконавці та гурти, пошук здійснюється за географічною точкою доступу.

За методом В. Кулікова візьмо три найрезультативніші запити, що визначається дослідним шляхом, на трьох найбільших за одиницями анонімних ftp-серверах пошуковців та порівняємо кількісні показники (табл. 1).

Відповідно до одержаних результатів можна зробити висновок про активність фольклоризму

як складника еkleктичної музичної культури сьогодення. Адже перший із вказаних запитів «український музичний фольк» передбачає наявність результатів із усіх можливих поєднань народної музичної культури та інших музичних стилів, скажімо фольк-рок (77 %), фольк-джаз (22 %), фольк-соул (0,8 %), фольк-модерн (0,2 %), що складають вказані відсоткові частки усіх знайдених результатів запиту. Також результати свідчать про неабияку популярність української народної інструментальної музики у зарубіжному музичному просторі. Такий висновок можна зробити тому, що кількість якісно актуальних знахідок у пошуковцях Yahoo та Google search щодо інструментальної української народної музики перевищує на 10–12 % відповідні кількісні показники українських та російських пошуковців, таких як МЕТА і Яндекс. Щодо російськомовних інтернет-ресурсів, питання експозиції та інтерпретації українського фольклоризму чітко збігається з офіційним негативним та презирливо-іронічним статусом усього українського в російській пропаганді в масмедіа. Проте менша частка і об'єктивно нижча якість контенту сайтів на українських ftp-серверах може викликати здивування та дослідницький інтерес.

Для того щоб об'єктивно оцінити результати даних пошуковців, необхідно не лише проаналізувати їх з боку кількісного чинника, але й з'ясувати інформаційну спрямованість їх наповнення та організаційну і географічну приналежність, або ж, іншими словами, візитівку сайту чи блогу, що закладена вже в електронній адресі.

Для прикладу, скористаймося адресою одного з найбільших музичних електронних каталогів в Україні — «Наші тексти» (<https://nashe.com.ua>). Комерційна спрямованість сторінки дозволяє об'єктивно оцінювати її контент, адже саме неурядові ресурси дають підстави говорити про дійсні параметри фольклоризму в сучасній музичній культурі України. Отож, ресурс був створений із метою популяризації фольклорних музичних матеріалів, зокрема пісень і нот, текстів, записів інструментальної музики, серед користувачів мережі Інтернет. «На Нашому сайті, з метою популяризації української музики ми формуємо каталог текстів українських пісень. До цього каталогу входять тексти як народних пісень, так і пісень

сучасних українських виконавців», — розповів в інтерв'ю газеті «Дзеркало тижня» [6] А. Вовчак, доцент кафедри української фольклористики Львівського національного університету, що долучився до проекту, надавши необхідні дані щодо жанрів народної музики. Ідея створення цього проекту виникла 2003 р., коли автори проекту, за їх словами, зіткнулися з проблемою відсутності такої збірки текстів українських пісень. На даний момент на сайті можна переглянути 29 326 текстів пісень, а також інформацію про 865 сучасних виконавців та 1033 альбоми. Також у розділі MP3 зібрано 1067 музичних файлів різних виконавців. Уся музика розміщена з дозволу авторів та є вільною для завантаження. 49 % усіх текстів та аудіофайлів — це народні пісні, фольк-рокові, фольк-джазові, фольк-готичні твори та альбоми, що містять співану поезію. Зокрема на цьому ресурсі можна знайти всі музичні твори гурту «Мертвий півень», що відомий не лише за співпрацею з Ю. Андруховичем, але й альбомами «Ми так жили, немов співали джаз...» та «Садок вишневий», які мають яскраві фольклорні риси та містять навіть кавери і переспіви народних пісень. Тексти народних пісень подані у варіанті вимови, що зберігає автентичний їх характер.

На другому місці за кількістю фольклорного контенту — музичний портал «Українські пісні» (<http://www.pisni.org.ua>). За запитом «народна пісня» знайдено 5653 підсторінки, кожна з яких містить аудіо, текст, ноти, ноти-малюнок, ноти для хору, ноти для інструментів, інструментальну версію або «мінус». Загалом усі музичні матеріали на порталі поділені на наступні категорії: народні пісні, народні мелодії, про кохання, патріотичні, стрілецькі, козацькі, щедрівки тощо. 95 % музики належить до фольклорних жанрів, а 5 % авторських пісень українських виконавців, що переважно знаходяться під категорією «про кохання»: І. Бобул, Т. Повалій, Скрябін, гурт ВВ, Ю. Рай, гурти «The Hardkiss», ONUKA та ін., помилково віднесені до фольклорних одиниць. Недолік ресурсу — в змішуванні різних творів та не завжди коректному поділі їх за жанрами та стилями, що не лише розмиває жарово-стильові характеристики автентичної української музики, але й ускладнює пошук.

Музичний портал, що знаходиться за адресою українського чи не найбільшого комплексного ресурсу *i.ua*, містить музичну скарбничку під титлом «українська народна музика» (<http://music.i.ua>). Коротка адреса, доступність під час перегляду електронної пошти чи останніх новин, вільний доступ до аудіофайлів, можливість онлайн-прослуховування, скачування, збереження в списках відтворення — усі згадані фактори роблять конкурентоспроможним портал, який перебуває в українському домені, проте з понад

322 560 треків, що їх можна знайти на сайті, тільки 226 на сторінці української народної музики, а це 0,07 %. Окрім того, частина пісень із цієї категорії насправді не належать жанрово до фольклорної музики, а становлять авторські пісні, почасти сучасних виконавців, навіть не українських. Наприклад В. Верминський «Свадебный марш», кілька інструментальних польок, одна із них — Пьотра Купіхи (польський сучасний виконавець) та ін.

Подібна ситуація спостерігається з комерційними сховищами та файлообмінниками, що спеціалізуються на музичних записах. Приміром, такий об'ємний ресурс як «Музика» (<https://zf.fm>) містить 78 одиниць українських фольклорних музичних творів із більш як 18 млн треків, «Всі пісні» (www.pisni.org) включає 144 одиниці з більш як 40 000 треків, натомість ресурс всевітнього музичного конкурсу Music Awards, що має свої відповідники у різних країнах (American Music Awards, Europe Music Awards тощо) у тегах і підсторінках містить ключове слово «Ukrainian folk music» і понад 100 українських народних ліричних пісень, щоправда більшість записів — у виконанні Квітки Цісик, здійснених на американських студіях звукозапису. Таким чином, можна резюмувати, що відсоток української фольк-музики на неурядових музичних порталах у середньому не перевищує 12–15 %, хоча на спеціальних інтернет-ресурсах, таких як «Наші тексти» та «Укр-фольк», сягає 80 %, а кількість скачувань, навіть одних і тих самих записів чи аудіо файлів, відповідає відсотковому складу ресурсів. Тобто якщо взяти, наприклад, народну колискову «Ой, ходить сон коло вікон», то запис у виконанні К. Цісик з portalу «Пісні» скачано 144 рази, а ту саму композицію тієї ж виконавиці з ресурсу «Наші тексти» було скачано 14 899 разів.

Вагомою складовою фольклорного інтернет-контенту є інформаційне та музичне висвітлення етнофестивалів. Протягом року близько півсотні музично-етнографічних тематичних фестивалів відбувається в Україні. Про кожен із них з'являється з десятків (до 50-ти) повідомлень, афіш, фотозвітів на музичних порталах, відео на Google-ресурсі *Youtube.com*, у електронних версіях локальних газет, однак найчастіше — на спеціальних офіційних сайтах організаторів фестивалів. Найбільш відвідувані інтернет-ресурси фестивалів наступні: Великдень у Космачі (<https://our-kosmach.wixsite.com>), Всеукраїнський дитячий фольклорний фестиваль «Орелі» (<https://honchar.org.ua/proekty/festyval-oreli>), Всеукраїнський козацький фестиваль «Покрова на Хортиці» (<http://www.zoda.gov.ua>), Всеукраїнський фестиваль-конкурс козацької пісні «Байда» (<http://ternopil-omcnt.at.ua>), Гоголь-фест (<http://www.gogolfest.org.ua>), Гуляйгород (<http://gulgorod>).

com), Мазепа-фест (<http://mazepa-fest.org.ua>), Міжнародний фольклорний фестиваль етнографічних регіонів України «Родослав» (<http://www.if.gov.ua>), Обнова-фест (<http://www.obnova-fest.cv.ua>), традиційний фестиваль кобзарського мистецтва «Під срібний звук бандур» (<http://colegium.mk.ua>) та ін. Найбільш вагомою перевагою фольклорного контенту, що стосується етномузичних фестивалів, стає щораз більша кількість переглядів, коментарів, вподобань, адже увагу до новин, фото чи репортажів з події виявляють безпосередні відвідувачі того чи іншого фестивалю, а також їхні знайомі, отож в онлайн-просторі створюється діалог-чат, як на те вказують Д. Новицька, Д. Войтенко, Ю. Пирч [12]. Недоліком подання даних про фестивальний рух в Україні стає безсистемне створення текстового контенту, що готується не фахівцями з музикознавства чи професійними культурологами, а, вочевидь, відповідальними особами з числа організаторів, у кращому випадку — журналістами широкого профілю. Як наслідок, маємо розмивання жанрових і стилєвих меж музичного фольклору, культурно-історичний зсув функціонального значення фольклоризму, еkleктичну палітру музичного і суспільного подієвого ряду.

Актуальним джерелом фольклорного контенту, а також простором реалізації фольклоризму в мережі Інтернет постають веб-сторінки сучасних сольних виконавців та окремих музичних гуртів. На офіційному сайті співачки ОНУКА (<http://onuka.com.ua>) на відповідній підсторінці подані 22 аудіофайли з інструментальними каверами на відомі народні мелодії. Кожен трек містить детальний опис народних інструментів, які наявні у створеному й оцифрованому звучанні електронної музики. Треба зауважити, що коментар до аудіоматеріалів не містить на сайтах *onuka.com.ua*, *onukamusic.com*, *weareable.com.ua* жодних посилань на джерела інформації чи авторство тексту, отже про науковий підхід до формування контенту не може йтися. З іншого боку, за добу вказані ресурси здобувають понад 22 000 переглядів, що говорить про інтерес до фолькелектро серед слухачів та водночас популяризує серед користувачів мережі Інтернет українські фольклорні пісні й інструментальні твори.

На офіційних сайтах українських поп-виконавців знаходиться частка інформаційного та музичного контенту фольклорного змісту. Зокрема йдеться про маркування та внутрішні лінки на ресурси, що містять фольклорні елементи, народні музичні твори, пісні, кавер-версії та переспіви народних пісень ліричного чи календарно-обрядового різновидів.

Зокрема офіційний сайт народної артистки України Тіни Кароль містить підсторінку з інфор-

мацією про авторський проект співачки «Різдвяні історії», що відбувся на початку 2017 р. і триватиме до кінця цього року. На сайті проекту можна завантажити, прослухати та переглянути текст і ноти 15 найвідоміших українських колядок та щедрівок («Добрий вечір Тобі, пане господарю», «Різдвяна зоря», «Нова радість стала», «Щедрий вечір», «Коляда», «Коляда-колядина...» та ін.). Усі твори запропоновані в авторській інтерпретації та музичній обробці Тіни Кароль і належать до концертної програми «Різдвяні історії». «Зірка презентувала книгу “Різдвяна історія”, написану за мотивами однойменного музичного фільму. А ще напередодні Різдва в місті Львів співачка колядувала і щедрувала разом зі своїми шанувальниками. До слова, в книзі артистки не тільки розповідь про перемогу добра над злом, про силу слова і пісні, а й багато українських колядок та ноти до них», інформує стаття на сайті [13].

Що ж до іншої поп-виконавиці, що першою виграла пісенний конкурс Євробачення-2014, народної артистки України Руслани Лижичко, то на її офіційному сайті (<http://ruslana.ua>) немає жодних фольклорних записів, текстів, нот, коментарів до авторських музичних творів виконавиці, що походять із народної музичної традиції українців, хоча саме пісні на народні мотиви зробили Руслану відомою виконавицею, а переможний сингл «Дикі танці» містить звучання п'яти народних інструментів (трембіта, сопілка, бубон, ріжок, сурма). Водночас сама Руслана, як свідчить її виступ на XII етнофестивалі «На Синевир трембіти кличуть», щиро вболіває за розвиток фольклорних жанрів в українській музиці та її популярність серед молоді [10]. Цікаво, що при спробі знайти інформацію про 11 попередніх етнофестивалів та музичні фольклорно-етнографічні заходи, означені у статті як «численні», у пошуку Google та МЕТА валідної інформації не представлено.

Офіційна інтернет-сторінка другої переможниці пісенного конкурсу Євробачення-2016 (<http://jamalamusic.com>) народної артистки України Джамали натомість насичена українським фольклорним контентом, хоча частка кримськотатарської народної музичної культури, очевидно, присутня у творчості співачки. Художнє оформлення сайту семантично і настроєво містить українські етнографічні елементи, музичні файли, новини та останні роботи Джамали яскраво віддзеркалюють фольклорний музичний базис, як-от пісня «Сумую», що музично виконана на матеріалі лемківської пісні «Жаль мі то є», у реміксі твору беруть участь оцифровані звучання ударних народних інструментів, таких як бубон.

Якщо фольклорний музичний контент на офіційних сторінках українських поп-співачок Тіни Кароль, Ані Лорак, Руслани Лижичко, Джа-

мали, Євгенії Власової, Нати Жижченко (ОНУ-Ка), Наталі Могилевської та інших займає від 1,7 % до 13 %, то сучасні музичні гурти та сольні співаки приділяють дещо більше уваги фольклорним мотивам у власній музиці — 12–60 % (відповідно «Скай», «Нічлава», «Кому вниз», «Скрябін», «Бумбокс», «Воплі Відоплясова»).

Гурт «Скай» у музичній естетиці протягом 2000-х рр. був зорієнтований на легкий рок, поп-рок, фанк-рок, водночас у ранніх текстах зустрічаються впливи ліричної народної пісні, що відображено на сайті гурту (<https://skai.com.ua>). Проте чітких посилань на конкретні музичні чи пісенні твори, на жаль, автором не ідентифіковано. Такий факт, на нашу думку, пояснюється генетичним зв'язком сучасної музики та її окремих жанрів із народнопісенним і музичним мистецтвом фольклорних різновидів, відтак, більшість виконавців сугестивно творять у фольклорному ключі.

А. Підлужний — автор популярного серед користувачів мережі Інтернет музичного твору «Навіки» (45 000 вподобань на *Youtube.com*), відомий український музикант, лідер гурту «Нічлава», представив саундтрек до нового фільму Т. Химича «Король Данило». Пісня отримала свою назву, за словами співака, після запису музики до фільму, де залучено велику кількість народних музикантів, хорів та оркестрів [5]. На офіційному сайті гурту «Нічлава» (<http://notatky.com.ua/nichlava>) у вільному доступі користувачам представлено 17 записів пісень, що є переспівами і авторськими обробками народних пісень «Калинонька красна», «Ходить сон коло вікон», «Жайвір» тощо. Кількість їх переглядів варіюється від 22 до 118 за один місяць. Авторські пісні «О, Господи», «Вставай, сонце!» містять яскраві фольклорні впливи на рівні музичного відтворення та мелодії.

«Кому вниз» — один із найбільш професійних гуртів в Україні. Музичний стиль його визначений музичним критиком В. Федуним як *gothic-rock/industrial* (готичний індастріал-рок), що був заснований на романтичному символізмі і фольклорному музичному ґрунті, старовинних традиціях, давній українській культурі і ренесансній філософії. На офіційному сайті гурту (<http://komuvnuz.com>) немає записів народних пісень чи фольклорних музичних творів автентичного характеру, проте естетичне оформлення ресурсу, а також наявний авторський музичний контент перебувають у руслі фольклорної музичної традиції і, на нашу думку, реалізують таку необхідну українській музиці популяризацію фольклору в інтернет-просторі.

На противагу проаналізованам музичним гуртам, які частково вдаються до використання фольклору у власній творчості, тим самим популяризуючи свої музичні знахідки через народну

музику та пісню, гурт «Скрябін» та його лідер Андрій Кузьменко (<http://skryabin.at.ua>), навпаки, дарували друге дихання народним пісням та інструментальній музиці, пропускаючи їх через власні тексти, що мають український сенс та глибоко патріотичний контекст. Так, український фольклорний колектив «Troye zillia» у 2017 р. створив фольклорне кавер-звучання пісні А. Кузьменка «Сам собі країна». В оновленій версії партію акустичної гітари виконує солістка гурту «Troye zillia» А. Войтюк на бандурі [1]. Указані явища в сучасній музичній культурі України можуть бути витлумачені як екстрастильові взаємовпливи між сучасною музикою, роком, фольк-роком та фольклорними музичними традиціями, які на сьогоднішній день активно формують еталон української музики, а не тільки виступають історичною та генологічною (жанровою) базою музики та музикознавства.

У згаданому контексті не можна оминати діяльність культової фігури в українській музиці — Олега Скрипку (<http://www.krainamriy.com>). Адже «Le Grand Orchestra» — це один із найуспішніших українських етнопроектів. Олег Скрипка скликав «Le Grand Orchestra» 2004 року для музичного фольклорного фестивалю «Країна Мрій». До його складу увійшли найкращі етнічні музиканти України, представники Оркестру ЗСУ та фольклорного гурту «Божичі». «Le Grand Orchestra» за свою сценічну та концертну діяльність реалізував перевтілення народних мелодій у мотиви румби, джазу та блюзу. Під час одного з концертів «Le Grand Orchestra» зіграли французький шансон, пісні з репертуару «ВВ», народні пісні, переспіви світових рок-балад 1980-х та українські естрадні шлягери 1970-х. «Так, культова “Весна” звучить в етно-обробці, “Tombe la neige” набирає весільного звучання, “Черемшина” постає у ритмо-блюзі, а класичні “Іхали козаки” були виконані у супроводі труб та цимбал» [2]. Усі композиції з текстами, іноді з нотами і партіями музичних інструментів, наявні у вільному доступі на офіційному сайті виконавця, який щодня збирає понад 10 000 переглядів, а відвідувань за рік — більше 12 млн.

Окрему нішу в інтернет-ресурсах із українським музичним контентом займають сайти та інформаційні сторінки, присвячені діяльності народних етномузичних професійних та аматорських колективів. Скажімо, Академічний хор ANIMA (<http://anima.ho.ua>) та Академічний хор Національної радіокомпанії України (<http://radiochoir.com.ua>) на офіційних інтернет-ресурсах подають широку інформацію про фольклорні барви академічного хорового мистецтва в Україні та зв'язок між фольклорною хоровою традицією і сучасною західноєвропейською тенденцією в класичній музиці. Треба зауважити, що кількість

фото- та відеоматеріалів на вказаних сайтах і сайтах такого типу є невеликою в порівнянні з масштабами об'єднаних інтернет-ресурсів зарубіжних відповідників, що, очевидно, пояснюється недостатнім хостингом для такого типу ресурсів в Україні, однак наявні фото, записи з виступів, афіші та інформаційні стенди містять зображення співаків та керівників хорів у національному вбранні, тематичних обрядових костюмах. Усе це доводить, що українська музика усіх стилів закорінена у фольклорному базисі. Водночас на урядових порталах, наприклад, сайті Черкаського обласного центру народної творчості та культурно-освітньої роботи (<http://ocnt.ck.ua>) подають інформацію про виступи та заходи за участю Дитячого фольклорного ансамблю «Купава», фото основного та змінного складу ансамблю, керівників, відомих артистів (О. Скрипка, Р. Лижичко), причому інформаційні матеріали подані переважно у пафосному ключі, акцентують увагу читача на дещо перебільшеному суспільному значенні локальних культурно-мистецьких заходів. Про «Завершальний етап регіональних фольклорних оглядів» написано у піднесеному стилі, з використанням таких означень, як «високою сценічною культурою вирізнявся», «відкриттям для всіх були виступи», «подивували своєю артистичністю, внутрішньою енергією» тощо. У зв'язку із загальним смисловим навантаженням інформаційних матеріалів, яких на 10-ти регіональних сайтах понад 580 (Дністряночка. Офіційний сайт Миколаєва (<http://mikolaiv.lviv.ua>), Дзвони Лемківщини. Офіційний сайт Байковецької громади, Тернопільський район, Тернопільська область (<https://bsr1653.gov.ua>, <http://monasteryska-rayrada.gov.ua>), Офіційний сайт Чернівецької обласної філармонії (<http://filarmoniya.cv.ua>), Офіційний сайт «АСКУ», Національна спілка композиторів України (<http://composersukraine.org>), Мальви. Офіційний сайт Одеської філармонії (<http://www.filarmonia.odessa.ua>), Мереживо. Офіційний сайт відділу культури Коломийської райдержадміністрації (<http://kultura-krda.if.ua>), Департамент культури Київської міської державної адміністрації (<https://dk.kievcity.gov.ua>)), інформаційний та візуальний контент повинен перебувати у полі зору користувачів та бути затребуваним. Однак бачимо, що 50 % згаданих сайтів не модеруються і не оновлюються протягом місяців, а кількість переглядів не перевищує 100–227 на тиждень. З цього можна зробити висновок про низьку відвідуваність локальних урядових та муніципальних інтернет-ресурсів користувачами. Причинами згаданого явища можуть виступати як непрямі фактори (недостатня обізнаність щодо адрес та контенту на сторінках місцевих порталів), так і прямі — інформаційний контент за якісними та

тематичними показниками в основному зорієнтований на вузький прошарок зацікавлених користувачів: педагоги, музикознавці, виконавці та студенти гуманітарної сфери.

Насамкінець варто відзначити роль у музичному житті проекту «Голос країни», оскільки глядачами та відвідувачами їхнього інтернет-ресурсу <https://1plus1.ua/golos-krainy> стали, за даними телеканалу 1 + 1, понад 25 млн українців. Офіційну сторінку проекту щодня відвідують приблизно 5 946 838 користувачів з українських ftp-серверів. На жаль, за кордоном наявний контент доступний лише через сховище youtube.com. «Голос країни» — це адаптація голландського співочого конкурсу «The Voice» каналу RTL. Нині це шоу з неймовірним успіхом транслюється майже у півсотні країнах світу. Цікаво, що Україна і США першими почали роботу над проектом після голландців. Проект охоплює чотири етапи: «сліпі прослуховування», «бої», «нокаути», «прямі ефіри». З кожним учасником шоу працює зірковий тренер, який дає цінні музичні поради виконавцям зі своєї команди. Протягом часу трансляції шоу з 2011 р. у семи сезонах на всіх турах прозвучали українські народні пісні 244 рази. Найулюбленішими для виконавців стали наступні народні пісні: «Ходить сон коло вікон», «Вербовая дощечка», «Ой, не ходи, Грицю», «Пташечка», «Черемшина», «Ой, чий то кінь стоїть...», «Калина», «Ти до мене не ходи». Народні пісні неодноразово виконувалися як дорослими учасниками, так і дітьми, наймолодшим із яких було на момент участі шість років (А. Вірняк з піснею «Подольночка»). Що ж до ролі фольклоризму в музичній палітрі на інтернет-сторінці шоу, цифрові дані, на жаль, не можна назвати втішними: із 1114 заспіваних пісень на момент початку сезону 2017 р., враховуючи 224 народних пісні (рази виконання), виходить, що фольклорний контент, позначений хештегом «фольк-», займає близько 21 %. Для нетематичного музичного проекту, що привертає увагу глядачів з усіх куточків України, вважаємо процент напрочуд невеликим, якщо врахувати, що більше половини виконаних пісень належать до зарубіжної музики. Можна припустити, що такий стан речей пов'язаний зі спрямуванням шоу на популяризацію якісної закордонної музики в Україні, однак, враховуючи соціально-політичну ситуацію в нашій державі, згаданий курс важко виправдати.

Висновки. Задля проведення контекстуального аналізу фольклорного контенту і фольклоризму в Інтернет-середовищі, на музичних порталах, у блогах, на офіційних сайтах сучасних українських виконавців, в електронних бібліотеках музичних записів (аудіо- та текстів пісень), на найбільших фан-сайтах, присвячених пісенній творчості України та інструментальній музиці,

висвітлення діяльності щорічних фольклорних фестивалів, було використано понад півсотні найбільш авторитетних серед користувачів мережею Інтернет електронних ресурсів (зі щоденним переглядом не менше 10 000), три найбільші музичні бібліотеки, що перебувають в українському хостингу, та кілька десятків зарубіжних електронних каталогів-бібліотек музичних записів, що містять контент інструментальної чи пісенної фольклорної специфіки. З одержаних результатів можна зробити висновки про активне використання фольклору як складника сучасної музичної культури України. Однак можна констатувати, що процес фольклоризму в окресленій сфері засобів масової комунікації протікає хаотично, без цілеспрямованої підтримки з боку державних інституцій, яке мало би відповідати реальній ситуації в суспільстві. На українських інтернет-порталах відсотковий склад фольк-контенту варіюється від 0,7 до 80 %, причому останній характерний для двох із проаналізованих 50-ти одиниць веб-ресурсів, що перебувають в українському хостингу. Щоправда, низький відсоток фольклорних аудіо-, текстових матеріалів, візуального контенту на сторінках і сховищах музичного та музикознавчого призначення частково компенсується популярністю і активним коментуванням та скачуванням контенту щодо фольклорних фестивалів. Загальним недоліком практично всіх проаналізованих інтернет-ресурсів постає недостатня якість модерування та хостингу, що, своєю чергою, спричинює низький інтерес користувачів до веб-ресурсів.

Перспектива подальших досліджень, на нашу думку, полягає в предметному ІТ-спрямованому дослідженні формування та обробки даних фольклорного змісту в інтернет-середовищі, що дозволить виокремити практичні поради для адміністрування ресурсів згаданого типу з метою подолання кризи користувацького інтересу до фольклорних джерел нашої музичної культури.

Література:

1. Cover-версії пісень Скрыбина (Збірка 2) [Електронний ресурс] // Нотатки про українську музику. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://notatky.com.ua/cover-skryabin-2>. — Назва з екрана. — Дата публікації 02.02.2016. — Дата перегляду : 01.11.2017. — Аудіодоріжка «Троє Зілля» (Скрыбин-кавер «Дельфіни»).
2. Le Grand Orchestra [Електронний ресурс] // «Країна Мрій» : офіційний сайт гурту ВВ і українських етнопроектів Олега Скрипки. — [2017]. — Режим доступу: <http://www.krainamriy.com/oleg-skrypka/le-grand-orchestra> (дата звернення : 01.11.2017). — Назва з екрана.
3. Академічний хор ANIMA [Електронний ресурс] // Факультет музичного мистецтва [КНУКіМ] : [Офіційний веб-сайт]. — [2017]. — Режим доступу : <http://fmm.knukim.edu.ua/akademichnij-khor-anima.html> (дата звернення : 01.11.17). — Назва з екрана.
4. Аматорський фольклорний колектив російської народної пісні «Дубравушка» [Краснознам'янського сільського клубу с. 4-Старовірівка Нововодолазького району] : Аматорські фольклорні колективи : Фольклорні колективи Харківської області [Електронний ресурс] / Центр культури і мистецтва : офіційний сайт Харківського обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтва (ХООМЦКМ). — [2011–2018]. — Режим доступу : <http://www.cultura.kh.ua/uk/activities/folk-art/region-groups/folklore-groups> (дата звернення : 01.11.2017). — Назва з екрана.
5. Войналович Д. Почути українське : Топ кращих пісень тижня, що минає [Електронний ресурс] / Дмитро Войналович // РБК Україна. — Електрон. дані. — Режим доступу : <https://styler.rbc.ua/ukr/zvyozdy/top-luchshih-pesen-uhodyashchey-nedeli-1500020466.html>. — Назва з екрана. — Дата публікації 14.02.2017. — Дата перегляду : 01.11.2017.
6. Гончарова М. Концерт для фортепіано з грозою, хмарами та зірками в озері. Європейська прем'єра : Олексій Ботвинов (фортепіано), «Візуальна реальність музики» [Електронний ресурс] / Маріанна Гончарова // Дзеркало тижня. — Електрон. дані. — 2008. — № 38. — Режим доступу : https://dt.ua/CULTURE/kontsert_dlya_fortepiano_z_grozoju_hmarami_ta_zirkami_v_ozeri.html. — Назва з екрана. — Дата публікації 10.10.2008. — Дата перегляду : 01.11.2017.
7. Завершальний етап регіональних фольклорних оглядів відбувся у Золотоноші [про огляди фольклорних колективів : дитячий фольклорний ансамбль «Купава»] [Електронний ресурс] / Відділ Інформаційного Забезпечення // Черкаський обласний центр народної творчості та культурно-освітньої роботи : офіційний сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://ocnt.ck.ua/news/view.php?id=161>. — Назва з екрана. — Дата публікації 21.02.2017. — Дата перегляду : 01.11.2017.
8. Кулик В. «Пам'ятна Книжка» Миколи Леонтовича як свідчення формування нового типу митця [Текст] / Валентина Кулик // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. — № 86. — 2013. — С. 262–278.
9. Куліков В. О. Пошук історичної інформації в інтернеті [Текст] : посібник для студентів історичних факультетів / В. О. Куліков. — Х. : Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. — 91 с.
10. «На Синевир трембіти кличуть». Зірковим гостем цьогорічного етнофесту на Міжгірщині стане Руслана [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Геннадія Москаля. — Електрон. дані. — Режим доступу: <http://moskal.in.ua/?p=39105>. — Назва з екрана. — Дата публікації 08.08.2017. — Дата перегляду : 01.11.2017.
11. Наше. Тексти пісень [Електронний ресурс] : веб-сайт. — Електрон. дані. — 2013–2017. — Режим доступу : <https://nashe.com.ua> (дата звернення : 01.11.2017). — Назва з екрана.
12. Новицька Д. 30 українських фестивалів, про які не знає 98 % українців [Електронний ресурс] / Діана Новицька, Дарія Войтенко, Юрій Пирч // Все о туризме : образовательный туристический портал. — Електрон. дані. — Режим доступу : http://tourlib.net/statti_ukr/novyska.htm. — Назва з екрана. — Дата публікації 20.03.2014. — Дата перегляду : 01.11.2017.
13. Різдвяні гастролі : чотири аншлага у Львові [Музичний проект «Різдвяні історії» Тіни Кароль] [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Тіни Кароль. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://tinakarol.com/uk/news/rozdestvenskie-gastroli-cetyre-anslaga-vo-lvove>. — Назва з екрана. — Дата публікації 06.01.2017. — Дата перегляду : 01.11.2017.

14. Сайченко Н. Ювілейне фольклорне свято «З глибин народних» відбулось в Черкасах напередодні святкування Дня Незалежності України [про участь аматорського фольклорно-автентичного ансамблю «Господиня» Ревбинського сільського Будинку культури Чорнобаївського району (кер. Ганна Орел) у концертній програмі свята] [Електронний ресурс] / Н. Сайченко // Черкаський обласний центр народної творчості та культурно-освітньої роботи : офіційний сайт. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://ocnt.ck.ua/news/view.php?id=112>. — Назва з екрана. — Дата публікації 25.08.2015. — Дата перегляду : 01.11.2017.
15. Федун В. ...вони в оболонці сучасного звуку залишаються поза часом... [Електронний ресурс] / В. Федун // КОМУ ВНИЗ музика високого духу : офіційний сайт гурту КОМУ ВНИЗ. — Електрон. дані. — Режим доступу : <http://komuvnyz.com/khto-my-ye/>. — Назва з екрана. — Дата публікації 02.03.2016. — Дата перегляду : 01.11.2017.
16. Ackermann E. *The Information Searcher's Guide to Searching and Researching on the Internet and World Wide Web* [Текст] / Ernest Ackermann, Karen Hartman. — Wilsonville, 2001. — 438 p. — ISBN 1-887902-58-9.
17. Frauenfelder M. *Rule the Web : how to do anything and everything on the Internet — better, faster, easier* [Текст] / Mark Frauenfelder. — N. Y. : St. Martin's Griffin, 2007. — 416 p. — ISBN 0312363338, 978-0312363338.
18. Hock R. *The extreme searcher's Internet handbook : a guide for the serious searcher* [Текст] / Randolph Hock. — Medford, 2007. — 326 p.
19. *Light Storage Today : description and facilities* [Електронний ресурс] // *Self-Storage Talk*. — Електрон. дані. — [2013–]. — Режим доступу : <http://www.selfstoragetalk.com/forum/general-self-storage-forums/construction-development-and-financing/8415-exterior-lighting-for-a-storage-facility> (дата звернення : 01.11.2017). — Назва з екрана. — Пошукове слово «Light Storage».
- CULTURE/kontsert_dlya_fortepiano_z_grozoyu_hmarami_ta_zirkami_v_ozeri.html. (In Ukrainian).
7. Zavershal'nyy etap rehional'nykh fol'klornykh ohlyadiv vidbuvsya u Zolotonoshi [The final stage of regional folklore reviews took place in Zolotonosha]. (2017, February 21). *Cherkas'kyi oblasnyy tsentr narodnoyi tvorchosti ta kul'turno-osvitn'oyi roboty — Cherkasy regional center of folk art and cultural and educational work*. Retrieved from <http://ocnt.ck.ua/news/view.php?id=161>. (In Ukrainian).
8. Kulyk, V. (2013). "Pam'yatna Knyzhka" Mykoly Leontovycha yak svidchennya formuvannya novoho typu myttsya ["Memorable Book" by Nikolai Leontovich as evidence of the formation of a new type of artist]. *Naukovyy visnyk Natsional'noyi muzychnoyi Akademiyi Ukrainy imeni P. I. Chaykovs'koho — Journal of Tchaikovsky National Music Academy of Ukraine*, 86, 262–278. (In Ukrainian).
9. Kulikov, V. O. (2007). *Poshuk istorichnoyi informatsiyi v interneti* [Searching for historical information on the Internet]. Kharkiv : Vyd-vo KHNU imeni V. N. Karazina. (In Ukrainian).
10. "Na Synevyr trembity klychut". Zirkovym hostem ts'ohorichnoho etnofestu na Mizhhirshchyni stane Ruslana ["On the Synevyr trembita call". Ruslana will be the star guest of this year's Ethnofest in Mizhhirshchyna]. *Official site of Gennady Moskal*. Retrieved from <http://moskal.in.ua/?p=39105>. (In Ukrainian).
11. *Nashe. Teksty pisen' — Our. Texts of songs*. (2013–2017). Retrieved from <https://nashe.com.ua>. (In Ukrainian).
12. Novyts'ka, D., Voytenko, D. & Pynch, Yu. (2014, March 20). 30 ukrayins'kykh festyvaliv, pro yaki ne znaye 98 % ukrayintsi [30 Ukrainian festivals, about 98 % of Ukrainians do not know]. *Vse o turyzme — All about tourism*. Retrieved from http://tourlib.net/statti_ukr/novytska.htm. (In Ukrainian).
13. Ryzdvyani hastroli : chotyry anshlaha u L'vovi [Christmas tours : four singles in Lviv]. (2017, January 6). *The official website of Tina Karol*. Retrieved from <http://tinakarol.com/uk/news/rozdestvenskie-gastroli-cetyre-anslaga-vo-lvove>. (In Ukrainian).
14. Saychenko, N. (2015, August 25). Yuvilejne fol'klorne svyato "Z hlybyn narodnykh" vidbulos' v Cherkasakh naperedodni svyatkuvannya Dnya Nezalezhnosti Ukrainy [Anniversary folk festival "From the Depths of the People" was held in Cherkassy on the eve of the celebration of the Independence Day of Ukraine]. *Cherkas'kyi oblasnyy tsentr narodnoyi tvorchosti ta kul'turno-osvitn'oyi roboty — Cherkasy regional center of folk art and cultural and educational work*. Retrieved from <http://ocnt.ck.ua/news/view.php?id=112>. (In Ukrainian).
15. Fedun, V. (2016, March 2). ...vony v obolontsi suchasnoho zvuku zalyshayut'sya poza chasom... [... they are out of time in the shell of the modern sound ...]. *KOMU VNYZ*. Retrieved from <http://komuvnyz.com/khto-my-ye/>. (In Ukrainian).
16. Ackermann, E. & Hartman, K. (2001). *The Information Searcher's Guide to Searching and Researching on the Internet and World Wide Web*. Wilsonville. (In English).
17. Frauenfelder, M. (2007). *Rule the Web : how to do anything and everything on the Internet — better, faster, easier*. New York : St. Martin's Griffin. (In English).
18. Hock, R. (2007). *The extreme searcher's Internet handbook : a guide for the serious searcher*. Medford. (In English).
19. *Light Storage Today : description and facilities*. (2013). *Self-Storage Talk*. Retrieved from <http://www.selfstoragetalk.com/forum/general-self-storage-forums/construction-development-and-financing/8415-exterior-lighting-for-a-storage-facility>. (In English).

References: